

LIVET SEGRAR

Av Estlandssvenska kommitténs pastor Ludvig Larsson.

Ludvig Larsson.

En dag i början av sommaren var jag i Reval. Där såg jag mycket, som fångade uppmärksamhet och intresse. Den stora förstörelsen? Ja. Men också, att inne på brända tomter mellan stympade murar voro små köksträdgårdsland, som hade frodig, vacker och nyttig grönska. Och växten där giver väl nu god skörd åt glada skördemän.

Just den anblicken väckte tankar. Och några av dem vill jag försöka giva ord för.

Invid muren blommor och mognar det. Också ruiner kunna uppbära och stödja frisk murgröna. Själva vardagen, t. o. m. i vår hårda tid, blir prydd. Se vi väl efter, så märka vi granneligen, att den har en icke ringa skönhet. Dess liv är starkt, dess innehåll är rikt. Därför skola vi icke giva rum för vad jag vill kalla »undergångsstämning». Solen skiner och värmer.

Jag besökte en av våra estlandssvenska förläggningar. Där gav jag akt på en pojke, som låg på ängen i solskenet och spelade munspel. Runt omkring stod en grupp av hans jämnåriga och lyssnade. Där var sol och toner nog för dem alla, och de liksom sade mig: Det är roligt att vara med, det är roligt att leva.

En författare säger: Intet landskap gör en så varm om hjärtat som det, som livas av friska, glada människor.

Jag brukar besöka en sjuksal, där några åldringar från Estland bo. Undergångsstämning? Nej. Tvärtom. Där är sol i sinnena och tacksamhet. Åter och åter säger man: Nu äro vi i Sverige. Gud och människor vilja oss väl och göra oss det bästa. Vi ha det så gott. Och de sjunga med i sång och psalm. Jag tycker, att de gamla, kära glädja sig så vackert. Ja — vår kristna tro skall vara — och den tål vid att vara — som ett präktigt vardagsplagg, starkt att slita på.

Det var bara små grönsaksland, jag såg. Och likväl — icke obetydliga. Må vi alltjämt tro och veta, att också vår ringa insats i livet är av betydelse.

Jag känner en stolt glädje, när jag hör mina vänner från Estland förklara: Vi ha kommit till Sverige icke för att vila, men för att arbeta. Ett folk i arbete imponerar. Och arbetsdag och arbete bli i sanning orsak till vackraste poesi. Dröm dig något — stort eller litet! Vill du se det förverkligat, så arbeta! Liv kan förlorras ur is och sten. Det ljusnar snabbt för den arbetsamme.

Låt oss fördubbla de goda och stora intressena, så vidgas livet!

Och oöverbannelig blir den, som bara vill gott.

I Reval — stolta minnen, vackra byggnader i ruiner. Det svåraste är — synes det mig — icke att vinna utan att på ett rätt sätt förlora = bära förlusten. Därvid vill det så gärna »svikta» för oss, då vi betungas. Men, att det sviktar är dock icke detsamma som att det brister. Och vi äro nog bäst, när vi pressas mest.

Se, ur det hårda och tunga, det stormiga och mörka träder ofta det härliga fram.

En bild. Västerbron i Stockholm. Man provade bron med en belastning av 950 ton. Och det stora spannets nedböjning vart endast 62 millimeter. Bron höll, som man väntade.

Vi bli ju icke förskonade från bekymmer och

KUSTBON

Organ för Estlandssvenskarna i Sverige.

Utgiven av Riksföreningens Estlandsutskott.

Ansvarig utgivare: *Riksantikvarien Sigurd Curman.*

Redaktör: *Folke Lindström.*

Red.-sekr.: *Manfred Nyman.*

Red.-kommitté: *Viktor Aman, Lars Broman, Gerhard Hafström, Anton Vesterberg.*

Red. och Exp.: Tunnelgatan 23, 3 tr., Stockholm, tel. 11 35 00, 11 57 21, 11 57 22.

Kustbons postgiro: 19 72 07.

Utkommer 1944 i juni, aug., okt. och dec.

Prenumerationspris 1944 1 kr. 50 öre.

Annonsspris: 1/1 200:—, 1/2 115:—, 1/4 60:—, 1/8 35:—.

Linkoln Bloms Boktryckeri A.-B., Stockholm, 1944.

Kuratorsexpeditionens arbete

Av *Estlandssvenska kommitténs socialkurator Sigge Bruce.*

Sigge Bruce.

Det från krig och därav orsakad nöd förskonade svenska samhället med dess rikt förgrenade och väl utvecklade välfärds- och hjälpmöjligheter måste till en början verka litet invecklat för den inflyttande estlandssvensken, som under år av försakelser och umbäranden lärt sig att med enkla hjälpmedel helt lita till sig själv och sin egen

förmåga. Att helt plötsligt befinna sig i och söka få fast fot i ett samhällsliv, om vilket man tidigare vetat mycket litet eller intet, fordrar upplysning och uppmuntrande stöd för att man skall nå gott resultat. I syfte att bereda möjlighet till upplysningar och råd åt de nyinflyttade estlandssvenskarna har därför kommittén för estlandssvenskarna inrättat sin *kuratorsexpedition*, vars

förluster, men vi få och vi kunna höja oss till mer ädla ting än sorg över nöden.

En gång besåg jag en möbelfabrik. Fabrikören visade en mycket vacker möbel i naturlig färg. Se, så vackert sade han. Det är det stiligaste trä av detta slag, och dess fina typ beror på, att det träd, från vilket det är taget, har växt på en plats, där det nästan ständigt blåser eller stormar.

huvudsakliga uppgift är att bistå estlandssvenskarna i deras strävan att anpassa sig i det svenska samhällslivet och där finna försörjning och trivsel.

Många och skiftande äro de problem och frågor, som föreläggas kuratorn och hans medhjälpare. Bland dessa frågor är det isynnerhet några, som ständigt träda i förgrunden, varför det kan vara på sin plats att beröra dem närmare i estlandssvenskarnas egen tidning.

Det är märkligt, vilken dragningskraft Stockholm har på estlandssvenskarna. Mången har den uppfattningen, att det är lättare och mer givande att slå sig fram i huvudstaden än i landsortsstäderna eller på landsbygden. En gång för alla måste denna vanföreställning bringas ur världen! Det är ur alla synpunkter svårare och bekymmersammare att leva och arbeta i Stockholm och dess omgivning än på andra orter. Levnadsomkostnaderna där överstiga ofta arbetsinkomsten med därav uppkommande svårigheter att trygga tillvaron som följd. När den inhemska ungdomen — till och med Stockholms egen ungdom — har svårt att dra sig fram i staden, hur mycket svårare skall det då icke vara för den estlandssvenska ungdomen? Visserligen kunna vissa goda arbetstillfällen locka med tillsynes höga löner, men erfarenheten visar snart, att man överskattat sig själv och sin förmåga att få intjänade penningmedel att räcka till alla nödvändiga utgifter. Visserligen är den nuvarande tidpunkten ur vissa synpunkter gynnsam, främst då med tanke på arbetsmarknaden, som för närvarande tyckes kunna suga åt sig nästan hur mycket ungdom som helst; men närsomhelst kan förhållandet bli ett annat, och vad som då hända kan lätt anas.

De dyra levnadsomkostnaderna i Stockholm, de höga varupriserna och svårigheten att uppbära bostad m. m. peka med tydlig skärpa på olämpligheten att söka sig till Stockholm. Men det oaktat söker man ofta med alla till buds stående medel rota sig fast och skaffa sig anställning i staden. Följ emellertid ett gott råd! Sök er hellre i tid bort till andra platser i landet, som kunna erbjuda arbete och utbildning och samtidigt drägligare levnadsomkostnader.

För närvarande beviljas i regel icke åt nyanlända estlandssvenskar vistelsetillstånd för Stockholms stad, Solna, Sundbyberg, Lidingö, Danderyd, Nacka, Tumba och Spånga.

I samband härmed kan inte nog kraftigt framhållas det oriktiga uti att vistas å ort, för vilken man icke har rätt till uppehållstillstånd. Tyvärr har det visat sig, att åtskilliga estlandssvenskar

Det stormslagna trädet giver det vackraste material, och möbelsnickaren använder det till de finaste och dyrbaraste arbeten.

Jag vet, att tacksamheten icke låter sig kommandera fram. Men ändå — låt oss vara tack samma för vad vi ha och för vad vi skola få. För vad som är och för vad som kommer.

Icke sant — *Livet segrar.*

utan betänkande begiva sig till Stockholm i ett eller annat syfte utan att äga tillstånd därtill. Vanligt synes också vara, att i Stockholm boende estlandssvenskar i sina bostäder mottaga och inhysa för kortare eller längre tid släktingar och vänner, som icke enligt gällande bestämmelser i laga tid anmälas till polismyndigheterna. Uraktlåtenhet att inom 24 timmar anmäla inneboende medför kännbart bötesstraff. Att vistas å ort, till vilken man inte har uppehållstillstånd, kan få allvarliga följder. Studera därför noggrant anvisningarna i Ert pass och tag inga onödiga risker genom att oförsynt överträda myndigheternas föreskrifter. Det kan komma att menligt inverka på eder framtid här i landet.

Byt inte heller arbetsanställning i onödan. En vecka eller fjorton dagar på en arbetsplats är för knapp tid för att man skall kunna bilda sig någon uppfattning om det erhållna arbetet och dess karaktär. Trevnaden i arbetet och med arbetsgivaren infinner sig oftast först efter någon tid, då man hunnit vänja sig vid den nya miljön och sysselsättningen. För närvarande är tillgången på arbetsanställningar visserligen mycket god, och man lockas kanske att pröva på än här och än där, men man bör ha klart för sig, att det är föga rekommenderande att visa upp en samling betyg från ett flertal olika anställningar, där man stannat blott en kort tid. Ett sådant tillvägagångssätt bidrar till att man småningom blir rotlös och har svårt att finna en med tanke på framtiden lämplig anställning. Endast sådana estlandssvenskar, som kunna uppvisa betyg om en klanderfri vandel och ett gott arbete under längre anställningsperioder, kunna räkna på att komma i åtanke då det gäller att erhålla hjälp till egna gårdar eller arrenden.

Försök att på lämpligt sätt skaffa er yrkesutbildning! Framtiden kommer att visa, att den yrkeskunniga människan har de största förutsättningarna att slå sig fram och nå framgång i livet. Sträva därför målmedvetet till att finna ett arbete, som kan bjuda er en utbildning, vilken sedermera kan bidra att ge er en trygg existens och en ordnad ekonomi.

Det kostar visserligen pengar att lära. Därför äro lärlings- och elevplatser mindre betalda än andra platser. Arbetsgivaren-läraren tar nämligen lärlingpengar för sin undervisning i yrket genom att till en början utbetala mindre lön. Det kan därför ofta vara förenat med vissa vedermödor och försaker att dra sig fram under lärotiden, men har man klart för sig vinsten av yrkesutbildningen, äro uppoffringarna och besvären överkomliga. Detta gäller särskilt för unga människor, som ännu icke bildat familj. För sent ångrar man eljest försummelsen att inte i unga år ha skaffat sig den kunskap, som leder till ett välavlönat arbete och lyckliga levnadsvillkor.

Till tjänst för den ungdom, som ämnar söka sig anställning och som önskar skaffa sig upplysningar om utbildningsmöjligheter o. dyl., har arbetsförmedlingen särskilda ungdomsavdelningar i alla större städer, där man kostnadsfritt kan

få hjälp i sin strävan att skaffa sig yrkeskunskap och arbete. Arbetsförmedlingen har för övrigt avdelningskontor i varje större samhälle, där man på allt sätt bistår den arbetsökande.

För den, som ej har möjlighet att erhålla yrkesutbildning i sitt dagliga arbete eller av ekonomiska skäl ej har råd att genomgå någon skola, äro fritidsstudier en god lösning på problemet. Aftonskolor, brevs-kolor, kursverksamheten m. fl. erbjuda den energiske och framåtsträvande stora möjligheter att förkovra sig i sin speciella yrkesgren eller i allmänna ämnen, vilka kunna visa sig värdefulla i framtiden. Kostnaderna äro mycket ringa med tanke på vad som bjuds, och här bör framhållas, att NKI-skolan och Hermods Korrespondensinstitut bereda estlandssvenskarna tillfälle att bedriva studier till nedsatta priser, något som man hoppas skall utnyttjas i stor utsträckning.

Om ni har några särskilda önskemål av personlig art angående ert arbete eller andra förhållanden, så vänd er skriftligen eller muntligen till kuratorsexpeditionen, som gärna står till tjänst med de upplysningar som kan lämnas.

En väl ordnad ekonomi och ett sunt handhavande av inkomsten äro livsvillkor för eder. Sträva därför att från början skaffa er en god överblick över er ekonomi. Ni bör föra noggranna anteckningar över de inkomster och utgifter, som bestämma er tillvaro. På så sätt har ni alltid en klar uppfattning om ert ekonomiska tillstånd, och behöver inte ofta bli överrumplad av oberäknade utgifter. Postsparbanken har givit ut en enkel kassabok (budgetbok), som genom sina lättfattliga råd ger ett utmärkt stöd vid hushållandet av penningmedlen. Den kan erhållas till ett pris av tio öre på varje postkontor.

Att göra skulder är alltid farligt, men kan dock understundom vara nödvändigt. Så har ofta varit fallet för de nykomna estlandssvenskarna, vilka ju också kunnat erhålla nödvändiga lån av kommittén för estlandssvenskarna. Glöm dock icke att göra punktliga avbetalningar på eder skuld, och om ni någon gång är ur stånd att betala på avtalad tid, ge då fordringsägaren en förklaring, varför pengarna utebli och begär anstånd med betalningen! Att avtalsenligt fullgöra sin skyldighet mot långivaren skänker ökad självkänsla och bibringar fordringsägaren en god uppfattning om låntagaren. Anpassa alltid levnadssättet efter inkomsten och frestas icke att förbruka pengar på onödiga saker!

För närvarande bedrivs här i landet en livlig sparpropaganda. Man söker på många vis upplysa om nödvändigheten att spara pengar för framtiden. En bekymmersfri tillvaro kan plötsligt försvinnas av svårigheter och sjukdom. Har man då icke varit förutseende att i tid lägga undan något av sin inkomst med tanke på onda tider, kunna följderna bli svåra, och man kanske blir hänvisad att lita till samhällets försörjningshjälp. En sparad slant skänker glädje och oberoende och inger mod och tillförsikt inför hotande mödor och bekymmer. Någon har sagt, att ingen

DET KOMMER EN TID

som vi alla längta efter - - -

då hustraden åter får vara bland de sina och husmodern får bulla upp vad huset förmår

då inga gränser äro spärrade och vi fritt kunna färdas över hav och land

då vi kunna köpa bättre varor till fördelaktiga priser

Då är det bra att ha pengar på spar-kontot. Spara med sikte på freden.

POSTSPARBANKEN
BANKEN SOM ALLA NÅ

inkomst är så liten, att man inte kan spara något därav. Det är kanske för mycket sagt, men mycken visdom ligger dock däri. Alla våra banker sträva att underlätta och uppmuntra sparandet. Skaffa er någon av sparbankernas många goda och trevliga upplysningsbroschyrer och försök bilda er en uppfattning om vad ett målmedvetet sparande kan leda till. Att regelbundet sätta in en slant i en bank bidrar i hög grad till att trygga framtiden och fostrar till sund livsföring.

På tal om sparande kan inte nog kraftigt framhållas nyttan av att vara medlem i sjukförsäkring och att skaffa sig olycksfalls- och livförsäkring. Den självförsörjande människans värsta fiende är sjukdomen. Är inkomsten så knapp, att den räcker blott till levnadsomkostnaderna, men inte till mer, då är sjukdomen än mer ovälkommen. En ansvarskännande människa, som vet sin skyldighet mot sig själv och de sina, skaffar sig i god tid ett skydd i form av sjukförsäkring och försäkringar. Dröj ej att skaffa er upplysningar om dessa så viktiga saker! Hos kuratorn kan ni få alla nödvändiga råd och meddelanden. Medlemskap i sjukförsäkring eller olycksfallsförsäkring innebär, att ni under sjukdomstiden får regelbundet understöd, varför ni inte behöver lida ekonomisk nöd på grund av ohälsa. En livförsäkring ger hjälp och trygghet åt edra närmaste, om ni hastigt skulle falla ifrån. Kostnaderna för ett försäkringsskydd äro jämförelsevis små med tanke på den välsignelse, de en dag kan medföra.

En sedvänja, som estlandssvenskarna medfört hemifrån och som är både ohälsosam och olämplig, är vanan att tränga sig samman allt för många inom ett begränsat bostadsutrymme. Allt för ofta erfar man, att 4—6 personer ha sin sovplats i ett vanligt litet bostadsrum, något som ur alla synpunkter är olämpligt. På grund av den bo-

stadsbrist, som nu råder särskilt i Stockholm, händer det emellertid ofta att en estlandssvensk familj öppnar sin redan förut trånga bostad för släktingar och vänner. Detta är en av de beklagligaste följderna av estlandssvenskarnas olyckliga strävan att få stanna i Stockholm. Visst är dock, att man ingalunda i längden hjälper de sina genom att på detta sätt bereda dem alltför litet utrymme till sov- och viloplats. För trångbodd tillvaro uppammar split och oenighet, ger för knapp vila och återhämtning, ökar smittorisker och befrämjar ohälsa. Mer än tre personer böra icke sova i samma bostadsrum. Tänk på, att barn behöva mer sömn än vuxna och följaktligen böra gå till sängs tidigare. Försök därför om möjligt skilja barnens sovplatser från de äldres på lämpligt sätt! Glöm icke heller att ordentligt vädra bostaden.

Hembesök, som gjorts av kuratorspersonalen, ha visat, att flera estlandssvenska hem i Stockholm antagit karaktär av pensionat. Man bör därvid ha klart för sig, att gällande bestämmelser ge hälsovårdsmyndigheterna rätt att kraftigt ingripa vid hygieniska missförhållanden, och som missförhållanden måste man nog beteckna det sätt, på vilket många estlandssvenskar bo, framför allt i Stockholm. Hyresvärden äger även rätt, att, om han finner skäl därtill, påkalla myndigheternas uppmärksamhet, om han finner att hyresgästen missbrukar bostadslägenheten, vilket tyvärr händer alltför ofta. Riskera inte att bli uppsagd från er bostad, bara därför att ni i er välvilja och släktkärlek frestats att inhysa flera personer än bostaden rimligtvis kan taga emot! Försök sträva efter en god bostadsanda; det ger större tillfredsställelse med tillvaron och fostrar till goda seder.

Om ni känner er tveksam eller oviss i något hänseende och således är i behov av vägledning eller råd, kan ni förtroendefullt vända er till kuratorsexpeditionen. Kuratorn kan måhända icke hjälpa i varje avseende, men han äger en överblick över samhällets sociala organisationer o. dyl., vilken ej är möjlig för den enskilde estlandssvensken att besitta. Han kan sålunda hänvisa till lämplig organisation, när han själv ej kan stå till tjänst. Ofta möta nya frågor, som fordra förklaring, problem, som synas svårlösliga. Besök då kuratorsexpeditionen eller tillskriv den.

Kuratorsexpeditionen är tillsvidare belägen i Johanneshuset, Sabbatsbergs Åldersdomshem, Stockholm, tel. 31 23 28 och hålles öppen vard. kl. 9—17, lörd. kl. 9—15, sönd. kl. 15—17 samt tisd. kl. 9—19.

Vid förläggningen i Doverstorp finnes en särskild kurator med uppgift att i samråd med lägerledningen och arbetsförmedlingen hjälpa estlandssvenskarna till rätta i här ovan angivna avseenden samt att bidra till deras trevnad under vistelsen vid lägret. Denna kurator står i ständig förbindelse med kuratorsexpeditionen i Stockholm, med vilken han samarbetar.

Medborgarskapsfrågan

För de flesta estlandssvenskar har Sverige alltsedan deras tidigaste barndom framstått som moderlandet. Nu har det även blivit estlandssvenskarnas fädernesland. Det är då klart, att mången frågar sig, huru länge det kan dröja, innan han eller hon blir »riktig svensk medborgare». Vilka äro då villkoren för att bli svensk medborgare? Huru lång tid kan det dröja? Huru skall man slutligen bära sig åt för att ansökningshandlingar bli skrivna och inlämnade? På dessa frågor skall här i all korthet lämnas svar.

För att erhålla svenskt medborgarskap fordras att sökanden

- a) fyllt 21 år
- b) sedan 5 år har hemvist i Sverige
- c) gjort sig känd för hederlig vandel, samt
- d) har möjlighet försörja sig och sin familj.

Om en estlandssvensk man blir svensk medborgare, erhålla samtidigt hans hustru och minderåriga barn, som vistas i Sverige, svenskt medborgarskap.

Kraven på 21 års ålder och 5 års vistelse i Sverige kunna eftergivnas, om synnerliga skäl härför finnas. Glädjande nog har det hittills vid behandlingen av ansökningar från estlandssvenskar i allmänhet icke krävts 5 års vistelse i Sverige. Ofta har omkring 1 års vistelse ansetts tillräcklig, om sökanden kunnat åberopa goda skäl och väl skött sig i sitt arbete under sin vistelse här i riket. Härvid är det av stor betydelse, om den estlandssvenske sökanden fullgjort ingångna arbetsavtal. Det är därför nödvändigt, att vid detta tillfälle ånyo rikta en allvarlig uppmaning till estlandssvenskarna, att inte byta platser och vistelseort i onödan utan att fullgöra sina arbetsavtal, även om de nya förhållandena i Sverige ibland kunna kännas nog så besvärliga. För den, som hoppas snart bli svensk medborgare, är det av största vikt att beakta denna uppmaning. Eljest kan en ansökan om svenskt medborgarskap lätt bli avslagen, och då kan några års väntan bli följd. Kom därför ihåg, att stanna på Edra platser, flytta icke under några förhållanden, innan överenskommelse härom i god tid förut träffats med arbetsgivaren — och flytta helst inte alls. Den som flackar från ort till annan har små eller inga utsikter att få en ansökan om medborgarskap beviljad.

För att bli svensk medborgare fordras vidare att i tal och skrift väl behärska svenska språket. För de äldre, som tala dialekt som hemspråk, fordras det naturligtvis inte att felfritt kunna skriva rikssvenska. Men de yngre måste nog i många fall tänka på att öva sig i svenskt riksspråk. Framför allt gäller det de familjer, som haft estniska till hemspråk eller där någon familjemedlem är av estnisk nationalitet. I dessa fall är det tillrådligt att ju förr dess hellre genomgå kursen i svenska språket. Närmare upp-

lysningar härom kunna erhållas av kuratorn i Stockholm eller Doverstorp eller genom hänvändelse till Kommittén för Estlandssvenskarna.

Slutligen är det kanske mången av de äldsta, som frågar sig, om inte han eller hon också kan bli svensk medborgare, trots lagens krav att man skall kunna försörja sig och sin familj. För dessa fall gives följande råd. Om en son eller dotter, hos vilken den gamla bor, begär svenskt medborgarskap för sig och familjen, bör ansökan samtidigt inlämnas även för den gamla. Det finns anledning anta, att den gamla också kan bli svensk medborgare samtidigt som barn och hustru. Alldeles säkert är dock detta inte, men förhoppningen finnes som sagt.

Först böra de som ha särskilda skäl att åberopa för att bli svenska medborgare ansöka härom, exempelvis de som vilja söka in till kurser eller befattningar, varför fordras svenskt medborgarskap. Men även de, som äro av den uppfattningen, att de redan nu kunna försörja sig och sin familj, böra tänka på att inlämna ansökningar. Helst böra de dock ha vistats i Sverige minst ett år.

Envar, som ämnar söka svenskt medborgarskap, bör först tillskriva kommittén, adress Tunnelgatan 23, 3 tr., Stockholm, varifrån erhålles formulär till medborgarskapsansökan jämte uppgift på andra handlingar, som böra medsändas, samt övriga upplysningar. Ansökningshandlingarna återsändas därefter till kommittén, som ombesörjer deras insändande till resp. länsstyrelse. Alla ansökningar om svenskt medborgarskap måste gå genom Kommittén för Estlandssvenskarna, enär de annars avslås.

Jämte frågan om medborgarskapet är det en annan, som den estlandssvenske bonden gång efter annan ställer sig. Vilka äro utsikterna att i Sverige få bruka en egen gård? Till denna fråga skola vi återkomma i ett följande nummer. Det gäller nu att som hittills vara vid gott mod, inte misströsta om framtiden och framförallt — att genom idogt arbete och god livsföring göra den estlandssvenska stammen heder. På rikssvenskt håll äro vi övertygade om att så kommer att ske — och att vi med gemensamma krafter skola lyckas skapa hundratals estlandssvenska allmogehem i det nya fosterlandet — det gamla moderlandet Sverige.

Gerhard Hafström.

Gynna annonsörerna

i

KUSTBON

Folkhögskolekurser för estlands- svenskar

För den estlandssvenska ungdom, som kommit till Sverige, finns det många utbildningsmöjligheter. En av de bästa möjligheterna att få en god allmänt medborgerlig bildning och fostras till en duglig samhällsmedlem, är genomgående av en folkhögskolekurs. Sverige har 59 folkhögskolor jämnt fördelade över landet. På dessa skolor anordnas årligen dels allmänt medborgerliga kurser, dels sommarkurser och dels särskilda lantmannakurser. Flera av folkhögskolorna ha fått sin särskilda prägel. Bland de mest kända folkhögskolorna kan nämnas Brunnsvik i Dalarna, som är arbetarrörelsens folkhögskola jämte Landsorganisationens skola, Vendelsberg i Västergötland, som är nykterhetsrörelsens, Jakobsberg utanför Stockholm, som är kooperationens, samt Sigtuna, som är svenska kyrkans, musikfolkhögskolan i Arvika, gymnastikfolkhögskolan i Lillsved m. fl. En annan känd folkhögskola är Birkagården i Stockholm. Lunnevads folkhögskola i Östergötland, en av landets äldsta, är säkert känd av många estlandssvenskar genom sin rektor Per Söderbäck, som varit föreståndare för Birkas folkhögskola i Estland i flera år och som i en stor bok skildrat Rågöarnas befolkning och förhållanden.

Folkhögskolorna äro samskolor, d. v. s. avsedda för både manlig och kvinnlig ungdom, på flera skolor anordnas dock 3 månaders sommarkurser endast för kvinnlig ungdom. Eleverna böra ha uppnått en viss mognad för att tillgodogöra sig undervisningen. Arbetet är lagt på en personlig och otvungen samvaro. Studierna bedrivs genom studiecirkel och diskussioner, och sången odlas flitigt på folkhögskolorna. Några särskilda examina avläggas icke.

För att möjliggöra för obemedlade att kunna besöka en folkhögskolekurs utdelas statsstipendier, vilka i det närmaste täcka kostnaderna för vistelsen vid skolan.

Lillsveds gymnastikfolkhögskola, som ligger i Stockholms skärgård 2 timmars båtresa från Stockholm, har erbjudit sig att på här angivna fördelaktiga villkor mottaga estlandssvenskar i den kurs, som börjar den 24 oktober i år och slutar den 27 april 1945. Kursavgiften är egentligen 655 kronor, men den kan för estlandssvenska elever täckas dels genom att statsstipendium erhålles, dels genom ett bidrag av föreningen Norden, som beräknas kunna ersätta resterande belopp.

Anmälningar böra snarast möjligt insändas till rektor Sven Rosendahl, postadress: Lillsved, tel. Skägga 67 eller 99.

Även Mora folkhögskola kan på liktärtat villkor mottaga några manliga elever; kvinnliga avdelningen är däremot fylld. Kursen börjar den 24 oktober. Närmare upplysningar lämnas av

rektor E. Hellerström, postadress: Mora. Skolan lämpar sig särskilt för dem, som vilja ägna sig åt social verksamhet, sjuk- eller barnavård.

Väddö folkhögskola, som ligger i Stockholms skärgård och som börjar sin vinterkurs den 1 nov., kan mottaga några estlandssvenska elever. Anmälan bör göras omedelbart till rektor W. Mattsson, adress: Väddö, tel. Väddö 18. Skolan tar särskild hänsyn till fiskarbefolkningens önskemål och behov.

Även på Gripsholms folkhögskola vid Mariefred kan någon estlandssvensk elev mottagas. Närmare upplysningar lämnas av rektor I. Callersten, tel. Mariefred 197.

Givetvis äro estlandssvenskarna mycket välkomna även på de andra folkhögskolorna och sannolikt har en del av skolorna redan fått estlandssvenska elever till höstens kurser. Så t. ex. börja två estlandssvenskar i höst på Västerhaninge folkhögskola.

För de estlandssvenskar, som vistas i Stockholm, finnes det många möjligheter att genomgå kurser. På Statens Hantverksinstitut anordnas kurser för dem, som äro sysselsatta inom hantverk och önska förkovra sig däruti. Inom den närmaste tiden anordnas sålunda vid Statens Hantverksinstitut bl. a. kurser för urmakare under tiden 13—27 nov., omfattande 36 timmar, avgift 20 kronor, för cykelreparatörer under tiden 31 okt.—7 dec., omfattande 36 timmar, avgift 20 kronor. Närmare upplysningar lämnas på Statens Hantverksinstitut, tel. 44 06 80, i telefonväxeln begäres »Kursverksamheten».

Likaså anordnas i Stockholm kurser av olika slag på Borgarskolan, Stockholms Arbetarinstitut, A. B. F. m. fl. institutioner. För dem, som äro bosatta ute i landet, rekommenderas också korrespondensinstitutens undervisning (NKI-skolan, Stockholm, Hermods, Malmö, och Brevskolan, Stockholm).

Låt inte de rika möjligheter att inhämta kunskaper, som vårt samhälle bjuder, gå till spillo. Använd de lediga stunderna till lärrika studier.

Lm.

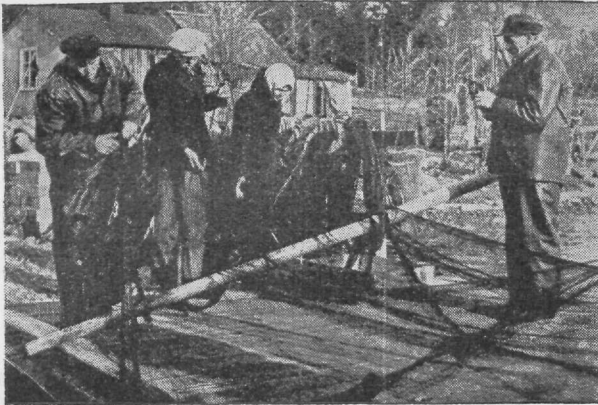
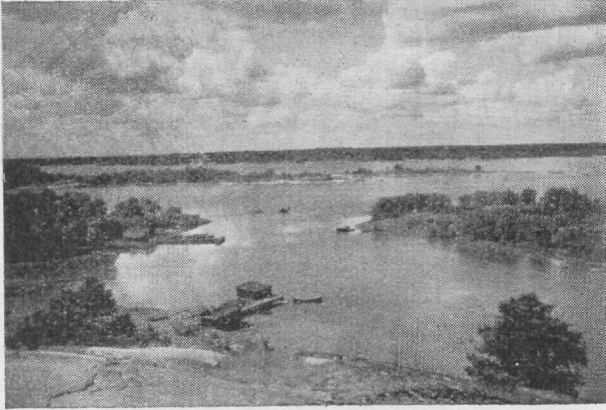
De svenska jaktbestämmelserna

Då det kommit till kommittén för estlandssvenskarnas kännedom att de i Sverige bosatta estlandssvenskarna i allmänhet ej äga kännedom om i vårt land gällande lagar och förordningar angående jaktens bedrivande under vissa tider, vilja vi härmed meddela utdrag ur de bestämmelser som i Sverige måste iakttagas vid bedrivande av jakt.

1. I Sverige är jakt utan lösande av jaktkort endast tillåten å *egen* mark.

2. Önskar man jaga å annans mark, måste man antingen *arrendera* jakträtten därstädes el-

ESTLANDSSVENSKAR I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD

I Stockholms skärgård har många estlandssvenskar blivit bofasta som småbrukare och fiskare. Det är främst yrkesfiskare från Rågöarna, Odinsholm och Nargö som här fått sin utkomst. Den övre bilden t. v. är från Arholma Båk mot Björkö där de flesta estlandssvenskarna i Stockholms skärgård bor, bilden under visar Edvin och Helmer Elfvoengren, fru Ponder och August Blomkvist i arbete sedan strömmingsfångsten bärgats. Bilden t. h. visar fru Alida Friberg i arbete med näten.

ler också erhålla *markägarens tillstånd* att jaga å hans område. I båda fallen måste *jaktkort* lösas.

3. Jaktkort lösas hos landsfiskalen i distriktet. Priset är i vanliga fall kr. 3:— pr jaktår, vilket räknas från och med den 1/7 till och med den 30/6 påföljande år.

4. Nästan allt villebråd är *fridlyst* under stora delar av året, då det varken får jagas eller fångas. Enligt en särskild jakttabell, som kan erhållas i sportaffärer m. fl. ställen, framgår under vilka tider de olika villebrådsarterna äro lovliga i olika län.

Härtill vilja vi foga den upplysningen, att fridlysningsbestämmelserna hava tillkommit som ett nödvändigt skydd för den i Sverige numera ganska klena villebrådsstammen. Särskilt sjöfågeln har under de tre svåra vintrarna 1939—41 lidit oerhört, och det är en hederssak för varje laglydig jägare att aldrig skjuta en fågel av vad slag det vara må under förbjuden tid, eller att i onödan skjuta något villebråd.

Likaså bör det betonas, att var och en, som utan tillstånd jagar å annans mark, måste betecknas med det fula namnet *tjuvskytt*. Det har alltid varit god svenskmanased att ställa sig av

Från Estlandssvenska kommittén

De estlandssvenskar, som erhållit arbete och fast bosättning, uppmanas att mantalsskriva sig i den kommun där de blivit bosatta. För mantalsskrivningen bör personligt besök göras på pastorsexpeditionen, varvid passet medföres. I Stockholm sker mantalsskrivningen på något av mantalskontorets kontor i staden (se telefonkatalogen) eller på mantalskontorets huvudexpedition, Slottsbacken 6 A. Personligt besök bör göras, enär särskild blankett skall ifyllas. Passet måste medföras eller insändas. Vederbörande erhåller sedan per post sitt pass i retur jämte ett särskilt åldersbetyg. *Detta åldersbetyg jämte passet måste nog förvaras.* I en del kommuner brukar åldersbetyg förvaras på pastorsexpeditionen och erhålles först vid avflyttning från kommunen.

*

De estlandssvenskar och rikssvenskar, som i sitt hem bereda husrum åt utländska medborgare (dit räknas även estlandssvenskarna), erinras om skyldigheten att inom 24 timmar anmäla detta till polismyndigheterna i orten. Därtill användes särskilda anmälningskort. Kom ihåg, att detta gäller så fort vederbörande stannar mer än ett dygn i bostaden. Lagen stadgar strängt straff vid överträdelse av dessa bestämmelser.

*

De estlandssvenskar, som ha kvar något bagage på Sabbatsbergsförläggningen eller i Doverstorp, uppmanas att omedelbart sätta sig i förbindelse med kurator Hammarbäck på kuratorsexpeditionen i Stockholm, tel. till kuratorsexpeditionen 31 23 28. För bagage, som icke inom den närmaste tiden avhämtas, kan kommittén för estlandssvenskarna icke ansvara.

*

Läkarräkningar liksom sjukhusräkningar betalas icke av kommittén. Därest vederbörande icke själv kan betala dem, får hänvändelse göras till kommunens fattigvårdsstyrelse.

*

regering och riksdag utfärdade lagar och förordningar till efterrättelse. Om det bland grannarna möjligen skulle finnas en eller annan, som av okunnighet gör sig skyldig till lagbrott beträffande jakträtt och jakttider, bör han av bättre underrättade personer upplysas om det orätta i sitt handlingssätt. Straffen för såväl olaga jakt (jakt under förbjuden tid) som olovlig jakt (jakt å annans mark) äro ganska stränga och utkrävas i form av böter eller fängelse.

Kommittén räknar med att varje estlandssvensk jägare iakttager gällande bestämmelser vid bedrivande av jakt.

De estlandssvenskar, som genom kommittén eller länsarbetsnämnden erhållit utrustning med möbler eller husgeråd, erinras om att detta erhållits som lån, vilket sedermera skall återbetalas genom amortering. Erhållna möbler eller husgeråd få under inga förhållanden överlåtas eller säljas. De estlandssvenskar, som helt sakna utrustning av möbler och husgeråd, uppmanas sätta sig i förbindelse med kuratorsexpeditionen Johanneshuset, Sabbatsberg, Torsgatan 32, Stockholm. Efter den 1 dec. är kuratorsexpeditionens adress Tunnelgatan 23, 1 tr., Stockholm.

*

För en medicinsk-vetenskaplig undersökning önskar en rikssvensk läkare erhålla upplysningar om estniska medborgaren Ebba Okman från Reval, vilken på våren 1924 återvände till Estland. Upplysningar om Ebba Okman, som om hon nu lever torde vara omkring 70 år, emotses tacksamt av fil. lic. Gerhard Hafström, kommittén för estlandssvenskarna, Tunnelgatan 23, Stockholm.

*

Måndagen den 6 november kl. 20 anordnas av Stockholmsföreningen av Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet och Johannes församling *Gustav Adolfs-högtidsgudstjänst i Johannes kyrka* i Stockholm. Föredrag hålles av hovpredikant Sven Danell. Dessutom blir det sång av en estlandssvensk sångkör. Estlandssvenskarna inbjudas särskilt till denna högtidlighet. Se närmare annons i dagspressen.

*

De estlandssvenskar, som ännu ej prenumererat på Kustbon, uppmanas att omgående göra detta. Nästa nummer av Kustbon blir ett julnummer. Glöm ej att insända Eder julhälsning. Använd kupongen som är införd på annat ställe i detta nummer. Har Ni något varom Ni vill skriva i Kustbon, så är Ni välkommen därmed. Var ej rädd för ev. språkfel eller dylikt, detta rättar redaktionen om så erfordras. Meddela redaktionen om det är något särskilt Ni saknar i Kustbon.

Prenumerera

på

KUSTBON

Fru Lisa Westberg 50 år

Onsdagen den 18 oktober fyllde fru Lisa Westberg 50 år. För Riksföreningens medlemmar är fru Westberg väl känd. Under många år har hon inom dess Stockholmsavdelning nedlagt ett omfattande arbete och hon var en av de första, som började arbeta inom kommitténs för estlandssvenskarna expedition i Stockholm. Hon har sett verksamheten växa ifrån arbetets början år 1940 med rågöborna och från de små lokalerna på Herkulesgatan till de nuvarande lokalerna på Tunnelgatan, där en rastlös verksamhet är rådande. För kommitténs ledamöter och tjänstemän har det varit ovärderligt att få hjälp av fru Westbergs rika erfarenhet och kunnighet i arbetet.

På tisdagen var en liten festlighet anordnad på kommitténs lokaler och på onsdagen en större temottagning på Nilssons pensionat på Drottninggatan. Härvid hyllades fru Westberg på Riksföreningens och kommitténs vägnar genom tal av riksantikvariern S. Curman, som från Riksföreningens stockholmsavdelning överlämnade ett armbandsur. För kommitténs tjänstekamrater talade sekreterare Sten Ohlson, som från dess tjänstemän överlämnade ett Ormsö-täcke. Fru Westberg hyllades dessutom med blommor. Alla de, som i det dagliga arbetet kommit i beröring med fru Westberg, bringa jubilaren sin hyllning och äro tacksamma att alltjämt få taga del av hennes kloka råd och kunnighet.

Det har icke varit möjligt att uppdriva ett foto av fru Westberg för illustrering av denna artikel. Hennes blygsamhet är orsaken och hon följer den klassiska levnadsregeln: »Att vara, icke att synas».

Lm.

Inför Eder jul- och nyårshälsning i Kustbons julnummer

I Kustbons julnummer komma vi att införa jul- och nyårshälsningar. Ifyll nedanstående kupong, eller skriv av den, och sänd in den jämte

Till

Kustbon,
Tunnelgatan 23, 3 tr., Stockholm.

Undertecknad önskar få jul- och nyårshälsning införd i Kustbons julnummer.

Avgiften 50 öre bifogas i frimärken.
insättes samtidigt på Kustbons
postgiro 19 72 07.

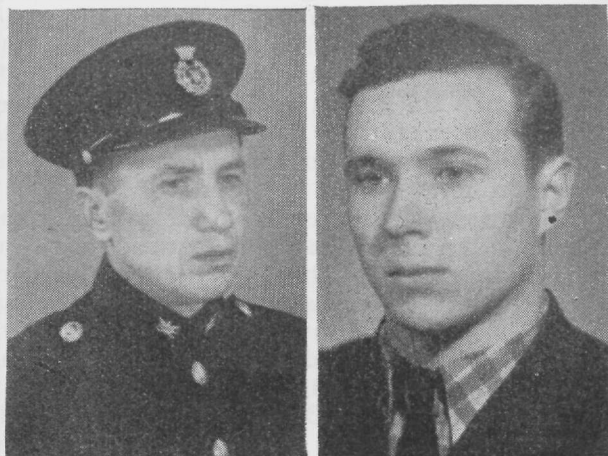
Namn:

Hemort i Estland:

Bosättningsort i Sverige:

SKRIV TYDLIGT.

Två dödsbud

Voldemar Sedman och William Treiberg.

Under tragiska omständigheter ha två estlandssvenskar omkommit. Måndagen den 4 sept. 1944 omkom genom drunkning officersaspiranten vid Kungliga Sjökrigsskolan, William Treiberg, och måndagen den 25 sept. omkom under utövande av sin plikt vid en eldsvåda i Stockholm brandmannen Voldemar Sedman.

Treiberg var 21 år gammal och ogift och efterlämnar moder. Han var enda barnet. Sedman, som var 39 år gammal, var gift och bosatt i Sundbyberg och efterlämnar hustru och tre minderåriga barn.

De bortgångnas minne tecknas här av några vänner.

*

William Treiberg in memoriam.

Endast en kort tid fick Du njuta en fristad i Ditt nya hemland. När Du i en farkost lika blygsam som de, med vilka Dina förfäder en gång drog i Österled, lyckades fly undan nöd och förtreck, kom Du inte som en främling till oss utan som en kär anförvant. Du vände åter till ett land, som en gång varit Dina fäders och vars språk var Ditt modersmål.

Din bortgång har djupt skakat oss, Dina kamrater och vänner. Jag minns Dig så väl från Svenska läroverket i Hapsal som en synnerligen pliktrogna och rikt begåvad elev. I kamratkretsen var Du med Din gedigna karaktär allmänt avhållen och uppskattad. Alla väntade vi oss mycket av Dig för framtiden, förhoppningar som

50 öre i frimärken, eller sätt in beloppet på Kustbons postgiro 19 72 07. Kupongen måste vara Kustbons redaktion tillhanda *senast den 15 nov.* Behållningen av insamlingen kommer att användas för spridande av julglädje bland estlandssvenska barn. Ändamålet är alltså behjärtansvärt och vi räkna på alla våra läsares medverkan.

Du ej skulle ha svikit, om ett längre liv blivit Dig beskärt.

När jag sista gången träffade Dig, hade Du just fått meddelande om att Du blivit svensk medborgare och antagen som officersaspirant vid flottan, där Du trodde Dig bäst kunna tjäna Ditt nya fosterland. Dina ögon strålade av glädje. Full av iver grep Du Dig an med Dina nya uppgifter. Du ville göra rätt för Dig och med Ditt arbete visa den tacksamhet Du kände över att ha blivit mottagen här.

Du var en god representant för estlandssvenskarna, vilka under snart ett årtusende varit en svensk utpost i öster och ständigt fått kämpa hårt för att bevara det svenska arvet. Nu dras denna utpost in. Tvingade av omständigheterna återvände ni till moderlandet, som ni alltid bevarat en brinnande kärlek till.

William, länge fick Du ej tjäna Ditt nya land, men Du gav det högsta Du kunde, Ditt liv.

Herbert Adolfsson.

*

William Treibergs jordfästning ägde rum söndagen den 10 sept. i Hoppets kapell vid Skogskyrkogården i Stockholm, där kistan i förväg bisatts, smyckad med örlogsflaggan och den bortgångnes uniformsmössa. Flottans musikkår spelade först Sorgmarsch av Chopin. Officiant var kyrkoherde Wallman. Vid bären talade Sjökrigsskolans souschef major Hilder för dess chef och officerare, kapten Lundblad för officerare och underofficerare vid första kompaniet, kadett Ekberg för kadetter och aspiranter vid skolan samt aspirant Sandquist för kamraterna i första plutonen. Vidare nedlades kransar av en studentkamrat och en kvinnlig skolkamrat från Hapsal. Sedan Griegs Landkjending spelats på orgel bars kistan av åtta aspirantkamrater till den bortgångne ut ur kyrkan till gravsättning på Skogskyrkogården. Kamrater ur första plutonen bildade häck utanför kapellet, och Karl XV:s sorgmarsch spelades. Utom de kransar som nedlades av talarna märktes kransar från Kommittén för Estlandssvenskarna, Klasskamraterna samt Kamraterna i III:an.

*

Voldemar Sedman in memoriam.

Mina första minnen av Voldemar Sedman äro från den tid, då han vid unga år var min lärare i Paschleps 4-klassiga folkskola. Då han några år senare hade att välja mellan lärarens eller jordbrukarens yrke, valde han det senare och övertog skötseln av sin hemgård i Hosby. Han blev därigenom en av de unga, vidsynta och driftiga bönder, som svenskbygdens jordbruk länge väntat på. I det offentliga livet ägnade han sig särskilt åt verksamheten inom brandkåren, och det föll sig därför helt naturligt, att han efter överflyttningen till Sverige skulle söka sig till samma verksamhetsområde. Hans död genom olycksfall i tjänsten väcker förstämning hos alla nucköbor och alla hans övriga vänner i svenskbygden. Till sin läggning var Voldemar Sedman en av de stilla i landet, försynt och fridsam.

Viktor Aman.

*

Voldemar Sedmans samt den vid samma tillfälle omkomne brandmannen Holger Flyckts jordfästning ägde rum tisdagen den 3 okt. i Katarina kyrka i Stockholm. I koret sågs svenska, danska och estniska fanorna, och vidare paraderade brandmännens fackorganisation och Katarina-Sofia luftskyddsförening med fanor.

Som inledning till akten spelade organisten Chopins Sorgmarsch, varpå brandkårens sångkör utförde Över skogen, över sjön. Kyrkosångare Gustaf Kolm sjöng sedan Det brister en sträng, av Anjou. Officiant var komminister Ahlfeldt, och efter jordfästningen förrättade pastor Sven Danell bön. Hr Kolm sjöng vidare Merikantos Säg, minnes du psalmen. Vid bären talade för Stockholms stad borgarrådet Yngve Larsson, för brandkåren brandchef Arve, för brandmästarna brandmästare Sture Jakobsson, för svenska kommunalarbetsförbundets avdelning 197 brandförman Albert Carmén, för Katarinastationen brandförman Sven Eklöv, för kamratföreningen Röda hanen brandkapten Grill, för brandchefskursen vid statens brandskola vice brandchef Karl Gustaf Karlsson från Motala, för brandförmanskursen vid statens brandskola och för Hälsingborgs brandkår brandförman John Johnsson, för kommittén för estlandssvenskarna pastor Ludvig Larsson, för Katarina-Sofia luftskyddsförening källarmästare O. Lövgren och för polisföreningen Kamraterna, Katarinadistriktet, en medlem av föreningen. Sedan talarna nedlagt sina kransar, sjöng kören Integer vitæ, varpå sorgeakten i kyrkan avslutades med Pilgrimskören ur Tannhäuser, spelad på orgel.

Från kyrkan fördes kistorna till gravsättning på Södra kyrkogården, där ett par hundra brandmän bildade häck. Brandkårens musikkår mötte vid porten och spelade Carl XV:s Sorgmarsch av Nordqvist. Under gravsättningen utförde musikkåren Stilla skuggor, och fröken Emma Olsson läste en dikt.

Utom de kransar som nedlagts av talarna märktes i den rika blomstergården kransar från Brandkårens officerare, Överbrandmästare och brandmästare, Svenska brandbefälsförbundet, Kamrater vid Östermalms brandstation, Avdelning 157 brandmännen i Göteborg, brandmännen i Norrköping, Befäl och manskap vid Hälsingborgs brandkår, Personalen vid Falu brandkår, Uddevalla brandkår, Brandkåren Karlskoga, Nacka borgarbrandkår, Årskamraterna, Stockholms stads gatunämnd, Kommittén för Estlandssvenskarna samt Chef och personal vid Margarets kaffestuga.

Familjenytt

Våra läsare uppmanas att insända uppgifter om födelser, förlovningar, giftermål och dödsfall bland estlandssvenskarna till Kustbons redaktion.

FÖRLOVADE:

I Kristberg den 23/9 1944 mellan *Algot Palmér* från Björkliden, Borensberg, och *Agneta Fält* från Hullo, Ormsö.

FÖDDA:

Elin och Edvin, f. 24/7 1944,
dotter och son till Johannes och Alida Faltis, Eskilstuna.
Karel, f. 21/8 1944,
son till Johan och Julie Norrman, Stockholm.
Klas Göran, f. 23/8 1944,
son till Anders och Maria Thomson, Ängsö-sund.
Gunnel Kristina, f. 26/8 1944,
dotter till Emil Kasper och Ingrid Ekeblad, Doverstorp.
Erik Manfred, f. 5/9 1944,
son till Johannes och Maria Blomkvist, Stockholm.

Ulla Margit, f. 9/9 1944,
dotter till Johannes och Svea Einberg, Stock-
holm.

René, f. 10/9 1944,
son till Karl och Selma Boman, Stockholm.

Allan Ingemar, f. 13/9 1944,
son till Adine Vitman, Stockholm.

Carl Ivar, f. 22/9 1944,
son till Ivar och Emma Stahl, Doverstorp.

Sven, f. 22/9 1944,
son till Mathias och Maria Allmæe, Doverstorp.

Stig Åke, f. 23/9 1944,
son till Dorothea Falk, Visby.

Bernt Gunnar Eric, f. 28/9 1944,
son till Isak och Agneta Rosenblad, Stockholm.

Nils Alvar, f. 6/10 1944,
son till Olga Thomson, Råsunda.

DÖDA:

Julius Hallman, f. 2/9 1906, d. 21/8 1944.

Maria Ihrman, f. 12/5 1883, d. 1/9 1944.

William Fridebert Treiberg, f. 29/12 1922, d. 4/9
1944.

Katarina Beckman, f. 13/5 1921, d. 6/9 1944.

Thomas Kornblom, f. 3/2 1893, d. 17/9 1944.

Hans Selin, f. 15/12 1877, d. 18/9 1944.

Kerstin Ebba Elisabeth Lorentz, f. 21/7 1943, d.
20/9 1944.

Lars Appelblom, f. 6/2 1863, d. 21/9 1944.

Helge Sivert Heyman, f. 27/8 1940, d. 24/9 1944.

Voldemar Sedman, f. 2/1 1905, d. 25/9 1944.

Lars Glad, f. 18/10 1874, d. 28/9 1944.

Lena Kehlman, f. 22/3 1868, d. 13/10 1944.

Ester Eleonora Herm, f. 2/6 1892, d. 14/10 1944.

Maria Jonell, f. 27/10 1855, d. 17/10 1944.

Mats Österberg, f. 13/4 1870, d. 17/10 1944.

Agneta Liljebäck, f. 4/5 1873, d. 20/10 1944.

TELLIGE koheselt erapooletu informatsiooni,
kultuurküsimumuste ja majanduse

nädalaleht

„VÄLIS-EESTI“

— eestlaste ja eesti-rootslaste ringide häälekandja.

„VÄLIS-EESTIS“ on esikohal praktiline
informatsioon.

Igas numbris Rootsi keele õppimise lühikursus.
Kaastöoliste ridades väljapaistvad Eesti avaliku-
ja kultuurelu tegelased.

Esialgsete kalkulatsiooni alusel tuleb Välis-Eesti
üksiknumbri hinnaks 40 öre. Tellimise hinnad: 1
kuu — 2 kr., 3 kuud 5: 50 kr., 6 kuud 10 kr. Sünni-
kihluse-, abiellumise- ja surmateadete ning omaste
otsimiskuulutuste avaldamine 1 kr. rahas või kirja-
markides; koha otsimis- ja pakkumiskuulutused ja
vahetalitus 3 kr. Ärikuulutused 40 öre mm.

„Välis-Eesti“ toimetuse ja talituse ajutine aadress:
Gamla Brogatan 38, Stockholm.
Postgirokonto 19 84 59.

Vår älskade lilla Pappa

LARS GLAD

från Vormsö

insomnade stilla den 28 September.

I tacksamt minne bevarad.

Stockholm den 29 September 1944.

KRISTINA MARIA

KATARINA och GUNNAR

BARNBARN

Ett strävsamt liv har slocknat ut,

En flitig hand har domnat,

Din arbetsdag har nått sitt slut,

Ditt trötta huvud somnat.

Jordfästningen ägde rum Tisdagen den 3 Oktober
i Beckomberga gravkapell.

Brandkårsmanen, vår kollega, f. d. den frivilliga
brandkårens chef i Nuckö kommun,

VOLDEMAR SEDMAN'S

minne hyllas härmed av alla f. d. brandkårsmän
i Estlands svenskbygd.

Ditt arbetsfyllda liv och Din gagnande gärning
är avslutad.

Under saknad men med tacksamhet skola vi alla
f. d. frivilliga brandkårsmän i Svensk-Estland
bevåra i minnet Din gedigna personlighet.

Å brandkårsmännens vägnar:

HUGO MICKELIN

ALFRED HELDRING

f. d. Frivilliga

f. d. Frivilliga

Brandkårens chef

Brandkårens chef

i Ormsö kommun

i Rikull kommun.

Religiös litteratur gratis

Insänd namn och adress och Ni er-
hålla gratis i höst eller till julen
böcker el. tidningar från olika förlag
Uppgiv vilket religionsamfund Ni till-
hörde i Estland, så erhåller Ni — om det
är möjligt — litteratur från sammanslut-
ningar vilkas mening eller intressen Ni delar

Adressera:

PASTOR Y. V. ÖLVINGSSON

Filadelfiaförsamlingen, Box 6072, Stockholm 6

FISKAR BODEN

Tel. 90 ÖREGRUND Tel. 35

Fiskredskap, Gummi- och Skinn-
kläder, Smörjoljor o. Motorbränsle
m. m. till fisket hörande materiel.
Prima Not-, Nät- och Sköt-telmar.

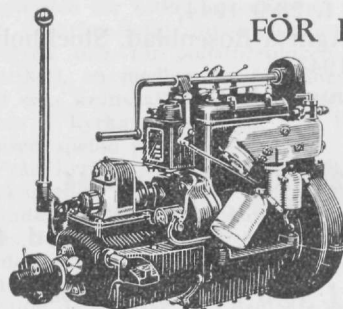
Ensamförsäljare för Stockholms län av
EKENS Äkta Nätfärg

Stormvarningssignaler.

Från	NW	SW	NO	SO	Utan angiven riktn.
Kuling	▲	▼	▲	▼	▲▼
	Kon	Tratt	Två koner	Två trattar	Tratt över kon
Storm	▲	▼	▲	▼	▲▼
	Klot över kon	Klot över tratt	Kon över klot	Tratt över klot	Kon över tratt

PENTA MARINMOTORER

*ha blivit populära bland
Estlandssvenskarna*

FÖR FISKEBÅTEN

är
PENTA K22,
10 hkr för
drift med mo-
tyl, fotogen el,
bensin idealisk

Begär broschyr!

Aktiebolaget

GÖSTA BERG

Norrandsgatan 16. Tel. 10 53 16, 10 56 42

SKOMAKERIET

Västmannagatan 37

Stockholm

åter öppnat

*Reparationer utföres fort, väl
och till moderata priser*

Tel. 31 10 86

V. Amberman
f. d. skomakare i Hapsal

Strömmingskötar

av garn 60/6 och 80/6, fisknot,
telmar av renhäcklad hampa,
bomullsgarn, gummikläder och
alla tillbehör för fisket

A.-B. Fiskarnas Redskapshandel

S:t Paulsgatan 2 a, Stockholm